

роботі, однак працівники всі зусилля спрямовували на накопичення фонду медичної літератури та задоволення запитів своїх, поки що нечисленних, читачів.

У ті часи починає формуватися мережа медичних бібліотек. 1947 року вони організовуються в Івано-Франківському і Коломийському медичних училищах та Івано-Франківській обласній клінічній лікарні, а через три роки — при центральних лікарнях у Верховинському, Надвірнянському, Косівському, Яремчанському та інших районах.

На початок 70-х років у лікарнях області вже функціонує понад 50 бібліотек, 43 з них стали філіалами ОНМБ, що виробила постійнодіючу систему підвищення фахового рівня, спрямовану на зростання професійної майстерності працівників медбібліотек. Сучасні форми її методичної роботи вмістили досвід і традиції минулих років.

У 1971 р. фонд ОНМБ налічував 137 тис. прим., яким користувалися близько п'яти тис. медиків Івано-Франківщини. Для медпрацівників села організовуються бібліотечні пункти, пересувки, широко використовуються міжбібліотечний та заочний абонементи. З кожним роком збільшується їх кількість, зростає фонд (у 1994 р. - 221 тис. прим.).

Фонди бібліотеки відбиваються в інформаційних бюлетенях нових надходжень, бібліографічних списках, широко експонуються на книжкових виставках, днях інформації та фахівця, на науково-практичних конференціях, засіданнях лікарських товариств.

До послуг читачів - ДБА (каталоги, картотеки, бібліографічні покажчики), сучасні форми обслуговування. Є копіювальна техніка, створюється електронний каталог.

Активно працює інформаційна служба. Тематика читацьких запитів найрізноманітніша: тут і питання страхової медицини, організації та управління охорони здоров'я, нових методів діагностики, спеціалізованої медичної допомоги тощо.

Колектив бібліотеки працює у тісній співдружності з медиками міста та області, зокрема з обласним Управлінням охорони здоров'я. Жодне засідання колегії, оперативка чи конференція не проходять без участі бібліотеки, яка проводить огляди літератури, аналізи читання, звітує про роботу. В свою чергу, на заняттях школи передового досвіду ОНМБ завжди присутні представники Управління. Вони доповідають слухачам школи про стан і перспективи охорони здоров'я регіону, аналізують проблеми й досягнення, розвиток бібліотечно-інформаційних служб у лікувальних закладах та ін.

Колектив ОНМБ - творчий і дружний. Традиційно тут влаштовуються обласні конкурси «Кращий за професією», молоді спеціалісти посвячуються у бібліотекарі. Компетентність, оперативність, доброзичливість у ставленні до читачів - також традиція в роботі ОНМБ. Так уже заведено, що для задоволення читацьких вимог тут робиться все можливе.

Лариса Валєєва

50 років БІБЛІОТЕЦІ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЛІСОТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Львівська лісова школа, лісовий факультет Львівської Політехніки, лісогосподарський факультет Львівського лісогосподарського інституту заклали міцні традиції лісівничої науки й освіти на західних землях України, дали можливість порівняно швидко організувати на якісно високому рівні Львівський лісотехнічний інститут (ЛЛТІ), який нині отримав статус Українського державного лісотехнічного університету. В цьому році він відзначає своє 50-річчя.

Здійснимо невеликий екскурс в історію. На лісовому факультеті Львівської Політехніки в 1940 р. було створено вісім кафедр. Наукова продукція працівників факультету - підручники, монографії, наукові статті - надходили в діючу при ньому бібліотеку. Її фонди поповнювалися також навчальною літературою, авторами якої були вчені з Ленінградського, Московського, Київського, Харківського лісогосподарських інститутів.

1 вересня 1945 р. було створено науково-технічну бібліотеку ЛЛТІ з трьома працівниками (фонд 5729 прим.). Допомогали його організувати Ленінградська лісотехнічна академія, Білоруська академія сільського господарства, Новоолександрівський інститут сільського господарства та лісівництва (нинішній Харківський сільськогосподарський інститут) та ін.

Основою фонду стали книги бібліотеки крайової школи лісового господарства. Після заснування ЛЛТІ частину галузевої літератури було передано в НТБ інституту. З рідкісних видань були тут праці першого директора крайової лісової школи *Г. Стшелецького* (*Рубки лісу*. - Вид. 2-е. - Львів: Губринович-Шмідт, 1889. - 298 с.; *Ліс в природному стані*. - Львів: Губринович-Шмідт, 1874. - 184 с.; *Ліси та лісівництво в Галиції в ХІХ столітті*. - Львів: Друкарня польська, 1900. - 73 с.; та ін.).

У фонд НТБ ЛЛТІ було передано дуже рідкісну й цінну книгу *Карла Хеппе* «Зразок або практичні поради по розведенню лягавих собак для мисливців на олені» (1751 р., написана готикою), колекцію Яна Малецького - члена Лісового товариства, комісара лісової інспекції в Новому Сончі (Польща). Більшість його зібрання - це книги з лісівництва, словники, енциклопедії. На них є власний екслібрис і штамп «Подарунок інженера Я. Малецького». В колекції є дуже цікаві видання, зокрема: *Бургсдорф Ф. Лісовий манускрипт: загальна наука, теорія, лісова практика для власників лісів та їх лісничих / Перекл. з нім.* - Т. 1-2. - Перемишль, 1808-1810 (польською м.); *Фюрст Г. люстрована лісова та мисливська енциклопедія*. - 2-е вид. - Берлін, 1904. - 916 с.: іл. (нім.); *Брем А. Е. Життя тварин: Загальні відомості про тваринний світ*. - 3-е вид. доп. - Т. 1-10. - Лейпціг, Відень, 1890 - 1893 (нім.)

Є в зібранні й книги, написані самим власником: *Спогад про екскурсію до Швейцарії в 1909 р. - Львів, 1911 (польською мовою); Ліси та лісівництво в Польщі (Варшава, 1928)*, подарована автором з дедикацією: «Вельмишановному панові Прем'єру Ради Міністрів, професору Казіміру Бартлю з глибокою пошаною».

Фахівців з деревознавства може зацікавити *Каталог Нердлінгера «Поперечний розріз ста деревних порід» (Штутгарт, 1890)*. До нього додаються зразки зрізів різних порід дерев на окремих листах (зберігаються в спеціальній коробці).

Потрапили у фонд НТБ і книги з приватної бібліотеки професора Харківського університету М. Криштафовича. Найцікавіша для фахівців: *Гартіч Р. Исследование хода роста запаса дубовых насаждений Спессарта и качества дубовой древесины (Пер. с нем. Н. Бурового) - Варшава, 1897*.

Цю книгу було подаровано самому М. І. Криштафовичу перекладачем, про що свідчить напис на титульному листі книги.

Є у фонді тритомний довідник - опис польської флори (Варшава, 1776), автором якого був Ян Кшиштоф Клюк (відомий у Польщі професор, доктор суспільних та філософських наук, ксьондз).

Першим директором бібліотеки була Т. Мещеркіна (1945 - 1949).

Після 1949 р. директорами в НТБ працювали: В. Зевін, Н. Аверіна, Л. Галушко, С. Наумов, І. Березіна, О. Стукова, Л. Захарчишин, з 1987 - Л. Валеева.

У 1946 р. книгосховище бібліотеки займало три кімнати. Був і читальний зал на 100 місць. У 1955 р. в НТБ працювало вже 12 працівників, збільшився й фонд та кількість читачів. У 1957 р. бібліотека отримала нове приміщення - триповерховий будинок з просторими читальними залами й абонементами. Книжковий фонд становив 115 911 прим. НТБ отримувала 222 назви вітчизняних журналів і 26 назв газет. Фонд іноземної літератури дорівнював 2837 прим.

Завдяки бібліографу В. Трушу було знайдено в бібліотеках Львова і передано в НТБ багато галузевої іноземної літератури, зокрема рідкісний комплект іноземних журналів (понад 100 назв), серед них одні з найстаріших у Європі - «Сільван».

Бібліотека постійно поповнює свої фонди, здійснюючи книгообмін з багатьма вітчизняними та зарубіжними установами.

З 1990 р. НТБ отримує учбову літературу з українсько-американського товариства «Світло» (114 підручників). Цінним придбанням для бібліотеки стали *Енциклопедія Британіка в 33 томах* (надійшла з США як гуманітарна допомога), *Тлумачний словник Вебстера* тощо.

З появою в бібліотеці комп'ютера, розроблено дві сервісні програми: «Учбова картотека» та АРМ «Каталог». Створено базу даних усіх підручників та посібників. Сервісна програма «Інформаційна картотека» розрахована на роботу з довідково-інформаційною картотекою праць співробітників УкрДЛТУ за всі роки його існування. Створюється база даних для цієї програми.

Функціонують кафедральні бібліотеки, дві пересувні: на кафедрах екології, устаткування інструментів та в заповіднику «Розточчя».

У НТБ постійно влаштовуються Дні інформації, проводяться «Тижні кафедр», традиційні щорічні Шевченківські та Пушкінські свята поезії. З 1987 р. ведуться заняття з першокурсниками з бібліотечно-

бібліографічної орієнтації. Здійснюється і наукова робота. Вивчається забезпеченість студентів підручниками та навчальними посібниками, аналізуються замовлення НТБ на учбову літературу та виконання цих замовлень бібліотекарем, використання учбової літератури (написаної науковцями УкрДЛТУ), читацький попит на окремі підручники, публікації, навчальні посібники, запити по МБА, попит на періодичні видання, відмовлення на літературу, питання збереження книжкового фонду тощо. У 1992 р. дослідженням «Читацький об'єкт і споживач інформації» займалися всі відділи НТБ, що сприяло вдосконаленню інформаційного забезпечення навчального процесу і розвитку наукового потенціалу на факультетах. Було перевірено фонд з метою виявлення стародруків вітчизняної та іноземної літератури, в результаті було знайдено 4 іноземних стародруки, виданих до 1880 р., і 34 бібліографічно рідкісні вітчизняні книги, видані до 1900 р.

Для поліпшення обслуговування читачів та комплектування фондів НТБ було розроблено і запропоновано користувачам анонімну анкету. Результати дослідження проаналізовані й узагальнені.

З 1987 р. в НТБ працює клуб книголюбів «У світі прекрасного», де відбуваються цікаві масові заходи, літературні та тематичні вечори, зустрічі з цікавими людьми.

Структура сучасної НТБ складається з чотирьох відділів, семи секторів. Працює 4 читальних зали на 210 місць. Крім загального та наукового читальних залів, є ще 2 галузевих - у гуртожитку та учбовому корпусі. Діє два абонементи - навчальної і художньої літератури.

До 50-річчя УкрДЛТУ підготовлено до друку бібліографічні покажчики праць учених закладу: І. Батіна, А. Яцюка, Н. Білої, Б. Гастева, М. Горшеніна, С. Шевченко, Ю. Третяка.

Фонд НТБ на 1.01.95 р. становив 409 906 прим., у тому числі книг - 350 381 прим. Фонд навчальної літератури дорівнює 151 126 прим. (підручників - 73 822 прим. і навчальних посібників - 77 304 прим.). За єдиним читацьким квитком НТБ обслуговує 5 505 читачів, у тому числі 4300 студентів. Книговидача становить 428 860 прим.

З 1992 р. НТБ працює за комплексною програмою виховання студентської молоді на традиціях українського народу, національної культури та духовності, згідно якої і проводяться всі масові заходи.

Чимало в нас і проблем. Це: забезпечення НТБ сучасними технічними засобами, електронно-обчислювальною технікою, створення єдиного в нашому університеті інформаційного центру на базі НТБ, нові книгосховища. Треба запровадити в дію комплекс заходів, спрямованих на збереження книжкових фондів, запобігання читацької заборгованості. Необхідно розв'язати питання про надання коштів на передплату галузевих періодичних видань з інших країн, включення НТБ до списку обов'язкової розсилки платного примірника видань, що виходять у країнах СНД за профілем нашого університету як єдиного в Україні лісотехнічного вузу, отримання валютних видань та ін.

Своє завдання на майбутнє НТБ бачить і в подальшому сприянні повноцінному навчально-виховному та науковому процесам університету, в забезпеченні співробітників УкрДЛТУ, його науковців, студентів навчальною та науковою літературою, оперативною інформацією за профілем вузу.